

K tradiční akci Den lékáren se připojila i Ústavní lékárna Litomyšlské nemocnice

20.6.2024 - | Nemocnice Pardubického kraje

Vítejte v oficíně

Když vstoupíte do lékárny, ocitnete se v oficíně. Tak se odborně jmenuje místnost, kde farmaceuti vydávají léky a je pro veřejnost běžně přístupná. Pro školáky to byla první nová informace, při hodinové prohlídce se ale dozvěděli spoustu dalších zajímavých věcí. Za oficínou je totiž zázemí lékárny, které často bývá větší a pro laiky tajuplnější.

Laboratoř, želatinové kapsle a zvědavý šesták

Vedoucí lékárny Vlasta Spurná ukazuje žákům laboratoř, ve které sedí dvě farmaceutky: „V lékárně totiž nejen léky vydáváme, ale některé i sami vyrábíme. Jsou to třeba různé masti, nebo léky v tobolkách. Máme na to vybavení včetně velmi přesných lékárnických vah,“ řekla a názorně ukázala, jak v malém speciálním přístroji léky ve formě kapslí dělají. Každý školák si mohl jednu prázdnou želatinovou tobolku vzít. Děti je ochutnávaly a šestáka Jakuba napadla otázka, čím se liší od tablet. Zvědavý dotaz lékárnici potěšil: „Želatinové kapsle jsou výhodné jednak proto, že do nich nemusíme přidávat žádná pojiva a pomocné látky. A navíc i když je kapsle rozpustná, je oproti tabletám odolnější třeba vůči žaludečním kyselinám a léčivé látky se uvolňují až ve střevě.“

Všude samé léky

Léčiva nejsou jen v přihrádkách a vitrínách v oficíně, daleko víc jich je třeba ve velké skříni plné zásuvek. Každá je popsána tak, aby se v nich lékárníci rychle orientovali. A v zázemí jsou i dva sklady plné léčiv. „V jednom jsou přípravky pro veřejnost, ten druhý je nemocniční, protože naše lékárna zásobuje i lůžková oddělení Litomyšlské nemocnice,“ vysvětluje Vlasta Spurná. Děti zaujal hlavně velký trezor. Vedoucí lékárny jim vysvětlila, že jsou v něm uloženy opiáty, což jsou návykové látky, a jejich skladování dokonce určuje vyhláška. „S trochou nadsázky říkáme, že i kdyby shořela celá lékárna, tak trezor musí zůstat nedotčený,“ pobavila školáky.

Šesták Jakub pokládá další a další otázky a je prohlídkou nadšený: „Překvapilo mě, že tam jsou tak velké prostory a sklady. Zaujalo mě také, že farmaceuti sami vyrábějí kapsle, a líbilo se mi, že nám paní vedoucí ukázala postup výroby na takovém malém přístroji a že jsme si mohli každý vzít jednu prázdnou tobolku a ochutnat ji.“

Výdej léčiv a zdravotnických prostředků je jen zlomek práce farmaceuta

Vedoucí lékárny vypočítává na prstech, co všechno musí farmaceuti udělat, než lék vydají pacientovi: „Nejdřív musíme léčiva do lékárny dostat, takže farmaceut vše objednává, dodané zboží musí dát do skladu a dát na ně cenovky. Se vším je spojená přísná legislativa, kde jsou přesné postupy, jak a kde léky uchovávat,“ vysvětluje lékárnice a dodává, že jen tohle zabere velkou část pracovního dne. Po výdeji léků následuje ještě dvojitá kontrola: „Kontrolujeme to po sobě i po kolegovi, tím zabezpečíme, že pacient opravdu dostal to, co má.“

A protože lékárna zásobuje i lůžková oddělení, hodně času zabere i pořizování žádanek: „A to je práce, kterou běžný klient nemá šanci vidět,“ uzavírá stále se usmívající Vlasta Spurná téma náplně práce farmaceutů. Poslechnout si ji můžete zde.

Překvapená paní učitelka

Školáky z šestého a sedmého ročníku přivedla na prohlídku lékárny učitelka Zdeňka Němcová: „*Já myslím, že se tu dětem moc líbilo, pro všechny to byla první zkušenost, kdy se podívaly do zázemí a zjistily, že lékárna není jen část, kam si lidé chodí pro léky. Myslím, že to bylo hodně zajímavé. Já sama jsem byla překvapená množstvím toho, co farmaceuti vlastně dělají včetně výroby léčiv,*“ řekla vyučující. Exkurze ji tak nadchla, že s vedoucí lékárny domlouvala prohlídku i pro další žáky.

Náš zákazník, náš pán

Lékárníci se při výdeji léčiv setkávají s mnoha dotazy, na dvě věci se ale lidé ptají nejčastěji. „*První je, jestli vůbec léčivo máme, protože některá jsou zkrátka nedostupná. A hned nato se zákazníci ptají, jaký je u léku doplatek,*“ říká Vlasta Spurná a doplňuje, že často lidé jen telefonují, protože léky shání v různých lékárnách. „*V tom případě jsme rádi, když můžeme zákazníkovi vyjít vstříc buď tím, že léčivo máme, nebo tím, že náš systém umožňuje vidět do skladů lékáren všech pěti zařízeních Nemocnice Pardubického kraje,*“ vysvětluje lékárnice s tím, že díky tomu jsou schopní zjistit, jestli požadované nedostatkové léčivo má jiná lékárna. Další problém může vzniknout v případě, kdy lékař napíše na recept NEZAMĚŇOVAT. „*Tady máme velice málo možností. Když je lék nedostupný, je ve výpadku, můžu sehnat generikum, což je léčivo s totožnou účinnou látkou, se stejnou silou a stejnou formou podání. V tom případě musím jít za lékařem a domluvím se přímo s ním, jestli je možné generikum vydat,*“ popisuje vedoucí lékárny. Když na receptu poznámka NEZAMĚŇOVAT není, může farmaceut navrhnout pacientovi v případě výpadku jeho léku náhradu, ale opět s podmínkou, že jde o lék se stejnou účinnou látkou. Pokud má jinou sílu, je nutné upravit dávkování, a hlavně musí pacient souhlasit.

Ke každému léku informace

Povinností lékárníka je při výdeji léků informovat pacienta o tom, jak lék dávkovat, jak ho užívat třeba v návaznosti na jídlo a na denní dobu. Jiná pravidla užívání jsou přitom pro děti, pro těhotné ženy nebo pro seniory: „*To všechno bychom měli lidem říct,*“ vysvětluje Spurná. Farmaceut by měl pacientům i zopakovat, s čím by neměli lék kombinovat. „*Mnohdy se na to lidé sami ptají, protože to třeba nevědí od lékaře nebo si to nepamatují,*“ dodává vedoucí lékárny.

Do lékárny pro brambory nebo pro krabičku na kuřata

Lékárna v Litomyšlské nemocnici funguje 17 let, byla postavená místo bývalého nemocničního kiosku, jehož majitel kdysi objednával různou zeleninu na uskladnění. S tím souvisí i úsměvné zážitky: „*Dodneška chodí lidé s tím, že si chtějí na podzim objednat brambory nebo cibuli,*“ říká s úsměvem lékárnice. Další humorné dotazy souvisí s tím, že nedaleko od nemocnice je líheň kuřat: „*Není výjimečné, že někdo přijde a ptá se, jestli nemáme prázdnou krabičku na 10 kuřat. Když máme, samozřejmě dáme,*“ směje se Vlasta Spurná už nahlas.

Tak trochu tajná novinka

Pracovníci lékárny začali spolupracovat s okolními lékaři z ambulančí léčby bolesti, paliativní péče a neurologie. „*Na četnou poptávku z řad pacientů jsme se dohodli, že začneme připravovat individuálně vyráběná léčiva s obsahem konopí,*“ prozradila vedoucí lékárny a dodala: „*Už jsme zkontaktovali lékaře, kteří by o službu měli zájem, a podle mě bychom to měli být schopni zrealizovat do několika týdnů. Takže to považuji za takovou trochu ještě tajnou horkou novinku.*“

Rada na závěr

Prohlídka pomalu končí a Vlasta Spurná odpovídá na poslední otázku: co by nemělo chybět v domácí lékárníce. „*Jsou to určitě léky na teplotu, na bolest, na alergii, dobré je mít také lék na zažívací*

obtíže, a pak samozřejmě teploměr, náplast, hydrofilní a elastický obvaz a nezapomeňte na dezinfekci. A pokud se chystáte do přírody, přibalte i opalovací krém, repelent a nějaký přípravek na zmírnění svědění po štípnutí hmyzem,” radí školákům na závěr exkurze vedoucí lékárny v Litomyšlské nemocnici.

Zajímá vás, co s prošlými léky? Poslechněte si vedoucí lékárny Vlastu Spurnou zde.

<https://www.nempk.cz/novinky/k-tradicni-akci-den-lekaren-se-pripojila-i-ustavni-lekarna-litomyslske-nemocnice>